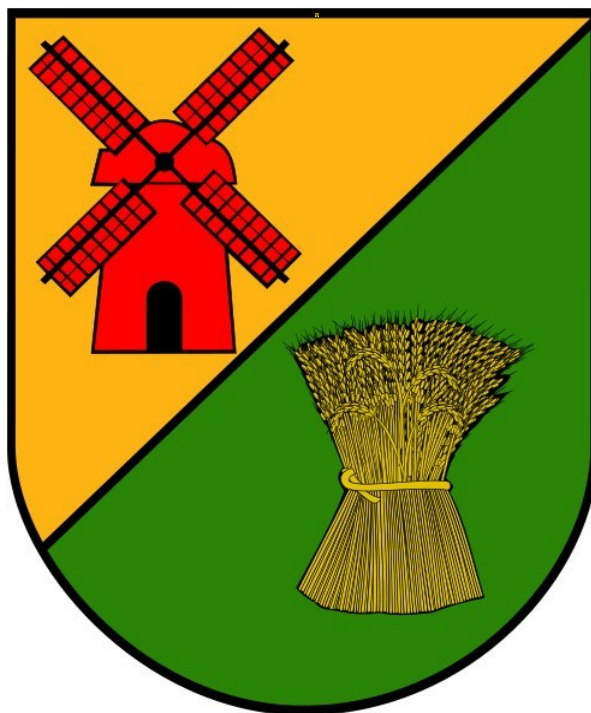

SPRAWOZDANIE

za rok 2025

**z realizacji w Gminie Lichnowy zadań z zakresu
wspierania rodziny wraz z określeniem potrzeb
związanych z realizacją tych zadań**

**– zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie
pieczy zastępczej**

Lichnowy, Marzec 2026 r.

WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art.179 ust.1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49.). Wójt zobowiązany jest do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Ustawa ta określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Do realizacji zadania z zakresu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Gminie Lichnowy realizują Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach na podstawie uchwały nr XX/151/2012 Rady Gminy Lichnowy z dnia 29.02.2012 r. w sprawie wyznaczenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach do realizacji zadań gminy w zakresie wspierania rodziny.

Zadania gminy z zakresu wspierania rodziny

Katalog zadań zawarty w art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:

- b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku - za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku - za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

Uchwałą nr LVI/441/2024 Rady Gminy Lichnowy z dnia 30 stycznia 2024 roku przyjęto do realizacji "Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026".

Zarządzeniem Wójta Gminy Lichnowy nr 135/2023 z dnia 04 października 2023 r. został powołany Zespół do spraw opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026. Członkami niniejszego zespołu byli przedstawiciele różnych służb społecznych, zajmujących się na co dzień pracą z dzieckiem i rodziną, posiadający szerokie doświadczenie w podejmowanym temacie.

Głównym celem programu jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program był adresowany do dzieci i rodziny z terenu Gminy Lichnowy. Do 31 stycznia każdego roku realizatorzy przedstawili asystentowi rodziny raporty z realizacji zadań własnych zawartych w programie na podstawie, których GOPS Lichnowy jako koordynator przedkładał Wójtowi Gminy Lichnowy całościowe sprawozdanie z realizacji programu.

Warto podkreślić, że efektywność podejmowanych inicjatyw jest wynikiem wspólnej pracy i zaangażowania wszystkich uczestników procesu. Wkład każdej z instytucji oraz osób zaangażowanych w pomoc rodzinie ma realny wpływ na osiągnięte rezultaty i przyczynia się do budowania trwałych, pozytywnych zmian w jej funkcjonowaniu.

Cele szczegółowe programu:

1. Wspieranie rodzin w środowisku lokalnym

Realizatorzy programu organizowali zajęcia edukacyjne wspierające rodziny w tematach z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym zdrowia psychicznego. Szkoły z tereny gminy realizowały projekty profilaktyczne dotyczące uzależnień, ryzykownych zachowań i wynikających z nich zagrożeń, m.in. projekty i kampanie takie, jak „Debata”, „Nie zmarnuj swojego życia”, „Przyjaciele Zippiego”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Dzieciństwo bez Przemocy”, „Godzina dla młodych głów”, „Trzymaj formę”, „Szkoła promująca zdrowie”.

Podejmowano działania propagujące zdrowy tryb życia, proponując różne formy aktywnego spędzania wolnego czasu. Odbywały się pikniki rodzinne i wydarzenia integracyjne. W świetlicach wiejskich były organizowane zajęcia w formie zabawy i pogadanek na temat zagrożeń wynikających z uzależnień, pracownicy prowadzili zajęcia z zakresu organizacji czasu wolnego.

Przedstawiciele Komisariatu Policji w Nowym Stawie uczestniczyli w spotkaniach w szkołach oraz świetlicach wiejskich, podczas których przeprowadzili działania profilaktyczne uzależnień i ryzykownych zachowań, w 2025 roku odbyły się łącznie 32 spotkania, ponadto spotkania na terenie szkół, gdzie przeprowadzono pogadanki na temat przeciwdziałania narkomanii - 5 spotkań oraz spotkania na terenie szkół, gdzie przeprowadzono pogadanki na temat bezpiecznej drogi do szkół wśród uczniów klas od 1 do 3 - łącznie 10 spotkań.

2. Poprawa funkcjonowania rodzin

Realizatorzy i partnerzy niniejszego programu wspierali wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży. W szkołach z terenu gminy Lichnowy realizowane były zadania dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze zajęcia rewalidacyjne, artystyczne, z zakresu treningu umiejętności społecznych, szkoły brały udział w projektach edukacyjnych i społecznych, współpracowały z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Udzielana była pomoc w formie zajęć specjalistycznych oraz indywidualnych konsultacji dla uczniów i rodziców.

Realizatorzy mobilizowali rodziny do korzystania z konsultacji specjalistycznych, rozpowszechniane były informacje o tym, gdzie można uzyskać pomoc - podejmowane były działania mające na celu powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Rodzice mogli skorzystać z programów społecznych podnoszących kompetencje rodzicielskie, m.in. zajęcia Szkoła dla Rodziców organizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku.

Pracownik socjalny, gdy powziął informacje o rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze przeprowadzał wywiad środowiskowy, dokonywał analizy sytuacji rodziny i jeśli uznał to za zasadne, a rodzina wyraża chęć współpracy, występuje z wnioskiem o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. W 2025 roku pracownicy socjalni przeprowadzili pięć wywiadów, których efektem było nawiązanie współpracy rodziny z asystentem rodziny.

3. Zwiększenie kompetencji i wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny

Zwiększenie kompetencji i wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodziny polega na systematycznym podnoszeniu kwalifikacji przedstawicieli poszczególnych służb, obejmuje to m.in. udział w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach roboczych oraz wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie realizowanych działań. Szczegółowe informacje dotyczące zakresu oraz form podnoszenia kwalifikacji zostały ujęte przez realizatorów w Gminnym Programie Wspierania Rodziny za rok 2025.

Istotna jest ścisła współpraca jednostek działających na rzecz rodziny, mająca na celu zapewnienie przez specjalistów z różnych dziedzin pomocy rodzinie ze względu na różnorodne problemy, które jej dotyczą.

Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie. Zatrudniony asystent rodziny w roku 2025 podnosił swoje kwalifikacje poprzez samokształcenie oraz uczestniczenie w szkoleniach i konferencjach.

W 2025 roku asystent rodziny brał udział w następujących szkoleniach i konferencjach:

- „Asystentura rodziny – rekomendacje metodyczne i organizacyjne”
- „Praca nad osobą stosującą przemoc domową z wykorzystaniem techniki TSR (Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach). Specyfika funkcjonowania i cechy osobowościowe osób stosujących przemoc, pierwszy kontakt i rozmowa z osobą stosującą przemoc”
- Szkolenie z „Przeciwdziałania przemocy domowej wobec dzieci ze szczególnym uwzględnieniem standardów ochrony i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej”
- „Utrwalanie zmian – praca z nawrotami do starych nawyków wg. DM (Doradcy Metodycznego)”
- „Planowanie pracy wg. dialogu motywującego”
- „Warsztaty z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej”

- *Udział w konferencji „Wspólne działania na rzecz zapobiegania czynom suicydalnym wśród dzieci i młodzieży na terenie województwa pomorskiego”*

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Współczesne podejście do wsparcia dziecka i rodziny zakłada przede wszystkim podejmowanie działań profilaktycznych oraz wzmacnianie potencjału rodziny, tak aby mogła ona prawidłowo realizować swoje podstawowe funkcje opiekuńcze, wychowawcze i społeczne.

System opieki nad dzieckiem opiera się na współpracy wielu podmiotów, które wspólnie podejmują działania na rzecz ochrony dobra dziecka oraz wspierania rodziny, m.in. instytucje pomocy społecznej, placówki oświatowe oraz inne działające na rzecz dzieci i rodzin.

Celem placówek oświatowych oprócz edukacji, która jest priorytetowym zadaniem, jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. Szkoła wzmacnia i utrwala pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe. Placówki oświatowe realizują programy profilaktyczne i wyrównawcze, organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia rozwijające zainteresowania. W placówkach publikowane są informacje o instytucjach pomocowych i telefonach zaufania.

Znaczącymi partnerami w realizacji działań na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Lichnowach, która angażuje mieszkańców w liczne wydarzenia o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, sportowym oraz opiekuńczym dla dzieci. Głównymi celami działalności ośrodka są: integracja mieszkańców, rozpoznawanie, rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalno-sportowych, wypełnianie wolnego czasu dzieciom i młodzieży poprzez organizację różnego typu imprez i zajęć w świetlicach wiejskich, organizacja imprez kulturalno-rekreacyjnych oraz sportowych, organizacja koncertów, spektakli, spotkań z ciekawymi ludźmi co daje możliwość integracji i wspólnego spędzania czasu z rodziną.

Dzieci uczą się organizacji czasu wolnego, rozwijają zainteresowania.

W okresie wakacyjnym uczniowie gminnych szkół brali udział w kolonii letniej organizowanej przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo-Wychowawczych im. Teresy Kras z siedzibą w Lublinie na zlecenie Kuratorium Oświaty w Gdańsku, odbywającą się w dniach 04.07.2025 r. do 15.07.2025 r. w Ośrodku Wypoczynkowym "u Gaździny" w

miejsowości Biały Dunajec. Z terenu Gminy Lichnowy z tej formy pomocy skorzystało 13 dzieci, w tym 7 dzieci z rodzin współpracujących z asystentem rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach w 2025 roku brał udział w ogólnopolskiej kampanii "Dzieciństwo Bez Przemocy". Inicjatywa, organizowana jest przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę oraz Krajową Koalicję na rzecz Ochrony Dzieci ma na celu uwrażliwienie społeczeństwa na problem krzywdzenia dzieci oraz promowanie wspierającego rodzicielstwa. W ramach kampanii pracownicy tut. Ośrodka podpisali Manifest Kampanii, który stanowił apel o realną zmianę w sposobie traktowania dzieci, wzięli udział w kursie online "Reaguj!", uczestniczyli w webinarium.

Symbolicznym wyrazem sprzeciwu wobec przemocy było włączenie się w akcję podświetlenia budynku na kolor czerwony – znak stop dla krzywdzenia najmłodszych, które miało miejsce w dzień finału kampanii 19 listopada.

Pracownicy tut. Ośrodka przekazywali rodzinom informacje o możliwości skorzystania z lekcji online oraz darmowych webinarium m.in. na temat wspierającego rodzicielstwa i wzmacniania bezpieczeństwa dzieci. Informacje o lekcjach online znajdują się również na stronie internetowej tut. Ośrodka. Rodzinom są przekazywane materiały edukacyjne dostępne na stronie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, m.in. dotyczące wsparcia dzieci w przeżywaniu i nazywaniu emocji, rozpoznawania zagrożeń związanych z przemocą i skutecznego szukania pomocy w trudnych sytuacjach.

W ramach podejmowanych działań na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny, asystent podejmuje współpracę z jednostkami administracji rządowej, samorządowej jak i jednostkami pozarządowymi. Asystent rodziny w trakcie wykonywanych czynności na bieżąco współpracuje z kadrą pedagogiczną placówek oświatowych jak i wychowawczych. Tak skoordynowane działania mają na celu poprawę funkcjonowania edukacyjnego i wychowawczego dzieci oraz opracowanie i wdrożenie działań nakierowanych na przeciwdziałanie problemom opiekuńczo – wychowawczym. Istotnym elementem pracy asystenta jest współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz grupami diagnostyczno - pomocowymi, o których mówi ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Jest to grupa współpracujących ze sobą specjalistów, których zadaniem jest udzielenie pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej i dotkniętym problemem przemocy.

Wszystkie rodziny, wobec których prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty” są systematycznie monitorowane przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i dzielnicowego Komisariatu Policji w Nowym Stawie. Odwiedziny w środowiskach mają na celu sprawdzenie bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych oraz monitorowanie ustalonych form pomocy.

Asystent rodziny jest w stałym kontakcie z instytucjami działającymi na rzecz rodziny, celem możliwości współpracy interdyscyplinarnej.

Dostęp do specjalistycznego poradnictwa

Rodziny zagrożone kryzysem lub przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogą korzystać z pomocy dostosowanej do konkretnych potrzeb i możliwości danej rodziny:

- ✓ poradnictwo i wsparcie psychologiczne dla rodzin z dziećmi – Poradnia psychologiczna Fundacja "AS" Centrum Rozwoju Dzieci w Malborku oraz Poradnia psychologiczna CONCEPT w Tczewie,
- ✓ Powiślańskie Centrum Zdrowia Psychicznego w Malborku – wsparcie psychologiczne, terapeutyczne,
- ✓ pomoc prawna, szczególnie dla osób zmagających się z zadłużeniem i w zakresie prawa rodzinnego w ramach współpracy z Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego – porady udzielane były w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach,
- ✓ możliwość uczestniczenia w zajęciach Szkoły dla Rodziców organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku, celem podniesienia kompetencji rodzicielskich, uzyskaniu wsparcia w nauce umiejętności lepszego komunikowania się, porozumiewania się z dziećmi, nawiązywania dialogu i kształtowaniu więzi opartych na szacunku i bliskości, wymiany doświadczeń z innymi rodzicami,
- ✓ pomoc w opiece i wychowaniu dziecka – rozwijanie zainteresowań i uzdolnień poprzez organizację czasu wolnego oraz możliwość udziału w zajęciach w świetlicach wiejskich,
- ✓ nieodpłatna pomoc prawna i poradnictwo obywatelskie (dostępne po wcześniejszym umówieniu się) świadczone przez organizację pozarządową Fundacja Inter Vivos dostępne w Starostwie Powiatowym w Malborku oraz w Centrum Wsparcia Rodziny w Nowym Stawie. Informacja o punktach nieodpłatnej pomocy prawnej jest zamieszczona na stronie internetowej i tablicy informacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach.

Dodatkowo uczniowie szkół z terenu naszej Gminy mogą skorzystać na miejscu z pomocy pedagoga szkolnego, psychologa oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Malborku.

Na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach umieszczony został informator o miejscach uzyskania pomocy i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin wraz z numerami telefonów. Powyższe informacje przekazywane są także bezpośrednio osobom z którymi współpracuje asystent rodziny oraz pracownik socjalny.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach świadczyli na rzecz rodzin z terenu Gminy Lichnowy pomoc w postaci pracy socjalnej. Pracownicy udzielają poradnictwa socjalnego, wskazują organizacje lub instytucje, które są w stanie tej osobie pomóc. Pracownicy socjalni również pomagają w łagodzeniu konfliktów. Szczególnie w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, pracownicy socjalni prowadzą wzmożoną pracę socjalną, celem zwiększenia skuteczności udzielanego wsparcia.

W 2025 roku z pomocy wyłącznie w formie pracy socjalnej skorzystało 21 rodzin z dziećmi.

Wykonywanie pracy pracownika socjalnego wymaga przygotowania praktycznego oraz teoretycznego z zakresu wielu dziedzin min. pracy socjalnej, przeciwdziałania bezrobociu, znajomości przepisów prawa, umiejętności negocjowania oraz wsparcia psychologicznego podopiecznych. Praca socjalna to wiele godzin pracy poświęconych na udzielaniu porad, informacji, pomocy w załatwianiu spraw podopiecznych, są to interwencje pracowników np. w ZUS, PUP. Aby dobrze wykonywać swoją pracę pracownicy muszą nieustannie pogłębiać posiadaną wiedzę oraz kształcić w sobie szereg umiejętności mających wpływ na pracę z podopiecznymi.

Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

W 2025 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lichnowach zapewnił rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcie w formie asystenta rodziny. W 2025 roku na stanowisku asystenta rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lichnowach zatrudniona była od dnia 01.04.2025 r. jedna osoba na podstawie umowy o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy, w pełnym wymiarze czasu pracy. Finansowanie zatrudnienia pochodziło ze środków własnych oraz ze środków pozyskanych w ramach programu „Asystent rodziny na rok 2025”.

Asystent rodziny jest osobą, która wspiera rodziny w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem dzieci. Jego działania mają na celu motywowanie rodzin do aktywnego uczestnictwa w procesie zmian oraz poprawy jakości życia. Asystent rodziny nie powiela pracy pracownika socjalnego, kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja małoletniego dziecka wymaga wsparcia zewnętrznego. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Wówczas prowadzone są działania w kierunku powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Kierownik Ośrodka wprowadził stosownym zarządzeniem procedurę współdziałania pracownika socjalnego i wspierania rodzin przez asystenta rodziny, w którym określono zadania pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny oraz wprowadzono wzory niezbędnej dokumentacji do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, co pozwala im na samodzielne funkcjonowanie, wychowywanie dzieci i rozwiązywanie problemów.

Działania asystenta rodziny określa art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11a) udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37, 1222 i 1248);
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 oraz z 2024 r. poz. 1572);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W rodzinach objętych pracą asystenta rodziny prowadzone zostały poniższe działania:

Pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych:

- pomoc w zorganizowaniu wizyt u lekarza i innych specjalistów,
- pomoc w pozyskaniu świadczeń/uprawnień, takich jak: renty, świadczenia rodzinne, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz świadczenia z tytułu niepełnosprawności,
- pomoc dzieciom: pomoc w realizacji odpłatności za żywność w przedszkolu, szkole podstawowej.
- kontakty ze służbami i instytucjami: pomoc społeczna, kuratela sądowa, szkoły.

Podwyższanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców w różnych zakresach, m.in.:

- zachęcanie i motywowanie rodziców do podjęcia odpowiedzialności za postępy szkolne dzieci poprzez codzienne logowanie się do dziennika elektronicznego LIBRUS oraz kontaktu z kadrami szkoły,
- podział obowiązków w rodzinie,
- utrzymywanie czystości w miejscu zamieszkania,
- edukacja i trening w zakresie gospodarowania budżetem domowym,
- w dalszym ciągu nauka racjonalnego rozporządzania środkami finansowymi otrzymywanymi z programu rządowego 800+ z uwzględnieniem potrzeb dzieci,
- poradnictwo w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami,
- poradnictwo i wsparcie w zakresie usług związanych z naprawą i zakupem,
- koordynowanie współpracy podopiecznych z instytucjami i specjalistami,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- poradnictwo w zakresie budowania prawidłowych więzi i komunikacji pomiędzy członkami rodziny,
- wzmacnianie umiejętności w zakresie pełnienia ról rodzicielskich,
- poradnictwo i edukacja w zakresie najczęściej występujących problemów wychowawczych w poszczególnych etapach rozwoju dziecka i sposobów radzenia sobie z nimi,
- edukacja i trening w zakresie organizowania czasu dla dzieci i rodziców.

Edukacja prozdrowotna:

- edukacja i trening w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie,
- poradnictwo i motywowanie rodziców do uzyskania diagnozy stanu zdrowia i rozwoju dzieci oraz podjęcie leczenia lub rehabilitacji w odpowiednich instytucjach i placówkach medycznych,
- pomoc w rejestracji do lekarzy specjalistów,
- dbanie o stan psychofizyczny członków rodziny, motywowanie do aktywnego uczestnictwa w terapii uzależnień z terapeutą i psychologiem,

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacji rodzic – dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dotyczące używania prawidłowego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- organizacja (wskazywanie i kierowanie do specjalistów) wsparcia psychologicznego dla rodziców i dzieci.

Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego,
- zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- motywowanie do utrzymywania pracy przez rozmowy wspierające.

W 2025 roku dzięki wskazanym wyżej działaniom asystenta rodziny:

- 1 osoba rozpoczęła warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze organizowane przez PCPR w Malborku,
- 3 rodziny złożyły wnioski o przeprowadzenie diagnozy dzieci w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- 6 dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny skorzystało ze wsparcia terapeuty środowiskowego Fundacji AS w Malborku,
- 5 osób uczestniczyło w spotkaniach z prawnikiem oraz doradcą ekonomicznym z Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego w tutejszym Ośrodku,
- 6 rodzin współpracujących z asystentem rodziny otrzymało skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027,

- 2 rodziny podwyższyły standard wyposażenia swojego mieszkania poprzez uzyskanie darowizny mebli, m.in. łóżka,
- 1 rodzina z pomocą asystenta oraz pracownika socjalnego poprawiła warunki mieszkaniowe poprzez zmianę miejsca zamieszkania.

W środowiskach wymagających wieloaspektowego wsparcia, nie ma gwarancji utrzymania poczucia bezpieczeństwa. Asystent rodziny i pracownicy socjalni w swojej pracy zauważają bierną postawę lub niewystarczające zaangażowanie ze strony rodzica. Zauważa się, że rodzice biologiczni mają trudności w braniu odpowiedzialności za własne decyzje. Dziecko w domu rodzinnym powinno mieć zapewnione poczucie bezpieczeństwa i stabilności, co rodzice nie zawsze są w stanie zapewnić. Jednocześnie zauważa się, że ze względu na złożoność występujących w środowisku problemów, pomimo wsparcia asystenta rodziny i wspólnie ustalonych celów nie ma możliwości zrealizowania założeń zawartych w planie pracy.

Zdarzają się sytuacje, w których konieczne jest zabezpieczenie dzieci w środowisku rodzinnym. W okresie sprawozdawczym, na podstawie postanowienia Sądu, z jednej rodziny zostało zabezpieczonych troje dzieci i umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Wydatki na wynagrodzenie z pochodnymi

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi asystentów rodziny (w zł), z tego	88 127,56 zł
Finansowane z budżetu gminy	59 530,35 zł
Finansowane z innych źródeł (w tym z funduszu pracy oraz budżetu państwa)	28 597,21 zł

Koszty realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z rządowego programu z zakresu wspierania rodziny.

W roku 2025 Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło rządowy program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025 r.”

Celem Programu jest pomoc w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny, w tym również zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829).

W ramach Programu dofinansowano:

- dodatki do wynagrodzenia asystentów rodziny przez przyznanie asystentowi

dodatku do wynagrodzenia w wysokości do 2400 zł brutto, (podzielonego na 12 części odpowiadających miesiącom zatrudnienia, w wysokości do 200 zł brutto za każdy przepracowany miesiąc, proporcjonalnie do wymiaru etatu),

- koszty zatrudnienia asystentów rodziny – w wysokości nieprzekraczającej 30 % (wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzeń) – ponoszone od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.

Charakterystyka ilościowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2025

WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	10
Rodziny niepełne	2
Rodziny z jednym dzieckiem	2
Rodziny z dwojgiem dzieci	2
Rodziny z trojgiem dzieci	4
Rodziny z czworgiem dzieci i więcej	2
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny	3
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny w 2025 roku :	10
do 3 miesięcy	3
powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	7
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	28
dzieci od 0 do 3 roku życia	6
dzieci powyżej 4 do 6 roku życia	7
dzieci powyżej 7 do 13 roku życia	13
dzieci powyżej 14 do 16 roku życia	2
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	3
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	5
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę:	2
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2
Liczba Rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny na dzień 31.12.2025 rok	8

W roku 2025 r. wsparciem asystenta rodziny objętych było 10 rodzin, w skład których wchodziło 28 dzieci. W minionym roku asystent rodziny współpracował z jedną rodziną w ramach ustawy „Za życiem” (1 dziecko) oraz z trzema rodzinami zobowiązanymi przez sąd do

współpracy z asystentem. W okresie sprawozdawczym współpracę z asystentem rodziny podjęło sześć nowych rodzin. Z dwoma rodzinami praca asystenta rodziny została zakończona ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Rodziny objęte wsparciem asystenta charakteryzowały się występowaniem złożonych trudności o charakterze opiekuńczo-wychowawczym i społecznym. W wielu przypadkach odnotowano obniżone kompetencje wychowawcze, występowanie przemocy domowej, długotrwałe bezrobocie oraz niestabilną sytuację materialną, były to rodziny funkcjonujące w warunkach kryzysu, wymagające systematycznego wsparcia oraz działań ukierunkowanych na poprawę ich funkcjonowania i wzmocnienie samodzielności.

Wsparcie rodziny jest procesem długofalowym, którego efekty są trudne do osiągnięcia i wymagają systematycznych działań. Jedynie niewielka część rodzin wykazuje gotowość do współpracy oraz podejmując wyzwanie związane ze zmianą dotychczasowych nawyków. Wiele rodzin ukrywa występujące problemy lub zaprzecza ich istnieniu. W takich przypadkach praca asystenta rodziny jest znacznie dłuższa i nie zawsze kończy się osiągnięciem zakładanych rezultatów. Część rodzin wymaga stałego i długoterminowego wsparcia ze strony asystenta rodziny w celu utrwalenia pozytywnych zmian i zapobiegania powrotowi do wcześniejszych trudności.

W preambule do Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapisano, że „skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”. Ponadto zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 18 powyżej wskazanej ustawy, do zadań asystenta rodziny należy między innymi współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, jak również współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupie diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną. Zatem w pracy asystenta rodziny bardzo ważna jest dobra współpraca z innymi specjalistami znającymi rodzinę. Informacje pozyskane od tych osób mogą być pomocne przy konstruowaniu diagnozy, jak również w samej pracy z rodziną.

Asystent rodziny w roku 2025 realizując plan pomocy rodzinie współpracował z przedstawicielami : Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Malborku, Szkół, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Komisariatu Policji w Nowym Stawie. Asystent rodziny jest członkiem grup diagnostyczno-pomocowych.

Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Informacja o poszukiwaniu kandydatów na rodziny wspierające jest rozpropagowana na tablicy informacyjnej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lichnowach oraz na stronie internetowej www.gops-lichnowy.pl. W roku objętym sprawozdaniem na terenie Gminy Lichnowy nie funkcjonowały rodziny wspierające – brak zainteresowania ze strony mieszkańców gminy.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Zgodnie z art. 176 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Lichnowy realizuje zadania dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj.: rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2025 Gminna Lichnowy poniosła koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 173 335,07 zł.

Rok 2025	rodzinna piecza zastępcza		instytucjonalna piecza zastępcza	
<i>miesiąc</i>	<i>kwota</i>	<i>ilość dzieci</i>	<i>kwota</i>	<i>ilość dzieci</i>
styczeń	4 263,23	6	9 643,80	6
luty	4 901,80	6	9 495,38	6
marzec	4 628,68	4	7 215,68	5
kwiecień	6 762,74	4	7 215,69	5
maj	5 890,09	4	7 215,69	5
czerwiec	5 108,45	4	7 215,69	5
lipiec	6 529,37	4	7 215,69	5
sierpień	5 126,75	4	7 215,69	5
wrzesień	5 126,75	4	8 658,84	5
październik	6 681,45	4	10 546,02	5
listopad	7 444,83	4	10 546,02	5
grudzień	8 140,72	5	10 546,02	5
razem	70 604,86	x	102 730,21	x

Sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdania z zakresu wspierania rodziny (półroczne i roczne) za rok 2025 i przesyłając je za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej właściwemu wojewodzie.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lichnowach we współpracy z asystentem rodziny prowadzili systematyczne działania monitorujące sytuację dzieci pochodzących z rodzin zagrożonych kryzysem lub doświadczających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Działania te realizowane były w ścisłej współpracy z pedagogami szkolnymi, przedstawicielami placówek oświatowych, pracownikami służby zdrowia, Policją, Sądem, kuratorami sądowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Jednocześnie utrzymywano stały i bieżący kontakt z rodzicami objętymi wsparciem, podejmując działania adekwatne do zidentyfikowanych potrzeb.

Potrzeby związane z realizacją zadań związanych z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Na podstawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz analizy potrzeb proponuje się następujące działania:

- podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pomocą rodzinom dysfunkcyjnym,
- zapewnienie szkoleń w celu podwyższenia kwalifikacji asystentów rodziny,
- finansowanie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych,
- zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego dla mieszkańców poprzez utworzenie punktu konsultacyjnego na terenie gminy z regularnymi dyżurami w szczególności psychologa oraz prawnika, co pozwoliłoby zapewnić na bieżąco pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, a także mogłoby przyczynić się do wcześniejszego rozwiązywania problemów wychowawczych i rodzinnych.

Zakres potrzeb wynika z ilości rodzin objętych wsparciem oraz kierunków realizowanych działań. W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Założeniem pracy asystenta rodziny jest wsparcie rodziny w przezwyciężaniu rozmaitych trudności zaburzających jej funkcjonowanie i rozwój małoletnich obecnych w rodzinie. Rodziny będące w sytuacji kryzysowej są wspierane poprzez pracę z rodziną angażującą różnych specjalistów, która zorientowana jest na podnoszenie kompetencji interpersonalnych członków rodziny, kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, uzależnieniom i przemocy domowej, na psychoedukację oraz wspieranie rodzin w procesie zmiany, ponadto, na tworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych i dla dzieci kształtujących się w tych rodzinach. Troska o rodziny z terenu gminy Lichnowy w ramach interdyscyplinarnych działań ma swój wyraz w realizowanej pracy z rodziną, która jest pracą na zasobach tych rodzin, dla ogólnego dobra społeczności lokalnej. Podsumowując należy stwierdzić, iż gmina Lichnowy w 2025 r. zrealizowała zadania wynikające z zakresu wspierania rodziny.

Sporządził:

Asystent rodziny
Żaneta Radzewicz-Wilmańska